

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ВАЖЛИВІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ІНСТРУМЕНТІВ ВЗАЄМОДІЇ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ ТА КОНТРОЛЮЮЧОГО ОРГАНУ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ

Чвертко Л.А., к.е.н., доцент

Пуголовко І.С., аспірант

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

На сучасному етапі розбудови України як правової держави проведення адміністративної та податкової реформи, проголошення стратегії європейської інтеграції України, гармонізації вітчизняного законодавства до умов країн Європейського Союзу важливу роль відіграє інформаційно-комунікаційна складова податкових правовідносин.

Сутність трансформації податкових взаємовідносин та реформи системи оподаткування в Україні має полягати не лише у скороченні кількості працівників фіскальної служби, а й насамперед у побудові партнерських відносин між платниками податків та державою. Спроби налагодження таких взаємовідносин декларуються досить давно, навіть демонструються певні зовнішні прояви наявності такого діалогу. Проте, цей діалог не відзначається ефективністю у зв'язку з активним застосуванням лише імперативних методів реалізації податкової політики.

Мінливість податкового законодавства в Україні, його непослідовність і множинність тлумачення податкових норм контролюючими органами, менеджментом підприємств, неможливість вибудови зручного механізму узгодження проблемних питань, змушують шукати шляхи зниження податкового навантаження. За даними Світового Банку, частка компаній в Україні, які вважають, що основною перешкодою для свого розвитку бізнесу є саме податкові ставки, складає 57%, у той час, як в Європі та Центральній Азії цей показник складає всього 29,5% [1]. Згідно з дослідженнями, проведеними Центром ресурсоефективного та чистого виробництва, чим більше підприємство, тим більше воно зацікавлено у фіскальній допомозі. Частка підприємств, які вказали на цей критерій, збільшується від 43% для малих до 89% для великих. [2, с. 24]

Зазначене свідчить про важливість ефективного розвитку податкового менеджменту на підприємствах, постійне вдосконалення й оновлення наявних методів фінансового та податкового менеджменту.

По всьому світу державні установи та бізнес-структури швидко перейшли на масштабне функціонування за допомогою цифрових каналів. Будь-яка можлива діяльність, послуга (від харчування, навчання до оформлення актів цивільного стану) тепер має цифровий або онлайн-еквівалент, багато з яких демонструють швидке використання, яке все ще підтримується державою. Майже всі організації переводять надання послуг на цифрові технології, впроваджуючи як онлайн, так і офлайн процедури

[3]. Податкові органи як державні установи також дедалі частіше звертаються до рішень електронного урядування, таких як електронне подання податкових декларацій на тій підставі, що це покращує надання державних послуг та фінансову ефективність.

З метою функціонування сервісів електронної взаємодії, податковими органами розроблено форми для понад 600 документів, які подаються платниками податків в електронній формі. В контексті, безпосередньо, взаємовідносин з Державною податковою службою України наразі запроваджено ряд ІТ-сервісів:

- Електронний кабінет;
- Інформація з реєстрів;
- Дізнайся більше про свого бізнес-партнера;
- Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс;
- Сервіс «Пульс» ДПС;
- Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг;
- Електронна звітність. [4]

Однак, теперешній стан впровадження електронного документообігу та електронної взаємодії з податковими органами не відповідає вимогам до систем такого типу, що мають бути гармонізовані з відповідними нормативно-технічними документами розвинутих країн.

Одним із першочергових завдань стосовно цифрової трансформації податкових взаємовідносин є впровадження електронного аудиту. Серед перших європейських країн, що впровадили проведення е-аудиту, була податкова адміністрація Португалії. В різні роки національним законодавством SAF-T було затверджено Австрією, Норвегією, Францією, Польщею та іншими країнами. Слід зазначити, що керівництво щодо стандартного податкового аудиторського файлу (Guidance for the Standard Audit File – Tax) було вперше затверджене Комітетом з фінансових питань ОЕСР в травні 2005 року. Цим документом визначено обсяг інформації (власне схему файлу SAF-T) та порядок обміну такою інформацією між бухгалтерським програмним забезпеченням платників податків та національними податковими органами та аудиторами. [5]

В Україні Концепцію впровадження електронного аудиту (е-аудиту) для платників податків було оприлюднено на сайті Міністерства фінансів України 30 листопада 2020 року. Концепцією передбачене поетапне впровадження обов'язку подання стандартного аудиторського файлу (SAF-T UA):

- з 01.01.2023 – великі платники податків на запит податкового органу під час проведення перевірки;
- з 01.01.2025 – великі платники податків – обов'язкове подання файлу;
- з 01.01.2027 – всі платники ПДВ – обов'язкове подання файлу. [6]

Впровадження електронного аудиту передбачає суттєві зміни і для роботи податкових підрозділів платників податків. Всі транзакції у бухгалтерському обліку матимуть стандартизовану XML-структуру, системи – складні налаштування та можливості конвертації даних. Перед поданням файлу до контролюючих органів всі дані мають бути перевірені на відповідність вимогам законодавства та показникам раніше поданої фінансової звітності. Однак, попри наявність законодавчої та підзаконної бази, фактичного впровадження електронного аудиту не відбулося [7].

Відсутність у платників доступу до основних показників та інформації, що опрацьовуються податковими органами при ухваленні рішень, унеможливує розуміння менеджменту компаній підходів податкових органів та перешкоджає своєчасному реагуванню на потенційні ризики, спростовуючи ті чи інші сумніви, або, за необхідності, відкоригувати господарську діяльність. У зв'язку з цим, варто забезпечити впровадження двосторонніх платформ щодо обміну основною транзакційною інформацією, на підставі якої платникам стане доступна інформація про ризикові для них показники, які, у разі невідповідності, можуть опосередковано вплинути на прийняття негативного податкового рішення контролюючим органом.

Література

1. Business owners and top managers in 1337 firms were interviewed from March, 2019 through December, 2019. *The World Bank Organization*. URL: <https://www.enterprisesurveys.org/en/data/exploreeconomies/2019/ukraine> (дата звернення: 03.09.2023).
2. Ворфоломеев А. В. Вплив COVID-19 на українські виробничі підприємства та допомога у відновленні нормальної роботи: звіт за результатами опитування Центру ресурсоефективного та чистого виробництва. Київ: Центр ресурсоефективного та чистого виробництва, 2020. 24 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/34835/1/SurveyResultsRECPC28Ukr%29.pdf> (дата звернення: 24.09.2023).
3. Вінницька О. А., Чвертко Л. А. Діджиталізація місцевого самоврядування. Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 23–24 березня 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. Ч. 4. С. 20-23. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/15508/1/%D0%9A%D0%B8%D1%97%D0%B2%2003.23.pdf> (дата звернення: 24.09.2023).

4. Реєстр електронних форм податкових документів. *Державна податкова служба України*. URL: <https://tax.gov.ua/elektronna-zvitnist/platnikam-podatkov-pro/informatsiyno-analitichne-za/reestr-elektronnih-form-po> (дата звернення: 24.09.2023).

5. Guidance for the Standard Audit File - Tax, Version 2.0. *OECD*. URL: <https://www.oecd.org/tax/administration/45167181.pdf> (дата звернення: 28.09.2023).

6. Мінфін презентує Концепцію е-аудиту для платників податків. *Мінфін України*. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/minfin_prezentuie_kontseptsiyu_e-auditulu_dlia_platnikov_podatkov-2570 (дата звернення: 24.09.2023).

7. Про затвердження Порядку надання документів великого платника податків в електронній формі: Наказ Мінфіну від 07.11.2011 № 1393. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-12#Text> (дата звернення: 24.08.2023).

66.	Чвертко Л.А., Пуголовко І.С. ВАЖЛИВІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ІНСТРУМЕНТІВ ВЗАЄМОДІЇ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ ТА КОНТРОЛЮЮЧОГО ОРГАНУ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ.....	239
67.	Чекановська Л.Б., Муха Р.А. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	243
68.	Черкашина Ю.В. ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	247
69.	Шевякова Г.О. ЕФЕКТИВНИЙ САЙТ ТА АКТУАЛЬНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ ЦІЛЬОВОЇ АУДИТОРІЇ.....	249
70.	Школьний О.О. ФОРМУВАННЯ СТАЛИХ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАЧАННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	252
71.	Басюркіна Н.Й. ЕКОНОМІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	255
72.	Okulicz-Kozaryn W. STUDY OF POLISH AND UKRAINIAN SCIENTISTS' PUBLICATION ACTIVITY IN THE FIELD OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE.....	259
73.	Петькова О.О., Верхівкер Я.Г. ЕКОНОМІКА АСЕПТИЧНОГО КОНСЕРВУВАННЯ ПЛОДОВИХ ПЮРЕ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ.....	263
74.	Карпінська Г.В. МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ.....	265
75.	Соколюк К.Ю. РОЛЬ ЛОГІСТИКИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	269
76.	Шалений В.А. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ РИЗИКІВ В УМОВАХ СИСТЕМНИХ ЗАГРОЗ.....	272
77.	Мартиросян І.А., Момот В.Ю. СТАН ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	276
78.	Памбук С.А., Шенгелая М.В. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ФРУКТОВО-ЯГІДНИХ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ.....	280